

Aan de fracties van
GroenLinks t.a.v. mevr. E. van der Hoek
PvdA t.a.v. dhr. D. Olivier en
FNP t.a.v. dhr. T. Hemstra

Leeuwarden, 3 maart 2026

Verzonden, - 5 MAART 2026

Ons kenmerk : 02477810
Domein/ Team : Domein Provinciale Waterstaat
Behandeld door : Mw. Ü. [REDACTED] (06 [REDACTED]) / Dhr. [REDACTED] (06 [REDACTED])
Uw kenmerk : -
Bijlage(n) : -

Onderwerp : Beantwoording schriftelijke vragen over staalslakken Haak om
Leeuwarden

Geachte mevrouw Van der der Hoek en heren Olivier en Hemstra,

Uw schriftelijke vragen op grond van artikel 42 van het Reglement van Orde, binnengekomen op 4 februari 2026 beantwoorden wij als volgt.

Uw inleidende toelichting:

In vervolg op de antwoordbrief van GS van 15 juli 2025 op de schriftelijke vragen over het toepassen van staalslakken en de recente berichtgeving¹ over de problematiek rond de toegepaste staalslakken bij de aanleg van de Haak om Leeuwarden zijn bij de fracties van GroenLinks, PvdA en FNP de volgende vragen naar voren gekomen. Deze vragen zijn eerder aangekondigd tijdens de mondelinge vragen van de BBB op 28 januari jl.

Vraag 1:

Deelt GS de mening dat Rijkswaterstaat de Provincie niet of onvolledig heeft geïnformeerd over de risico's rond het civieltechnisch en milieukundig toepassen van staalslakken bij de aanleg van de Haak om Leeuwarden? Zo ja, welke stappen en maatregelen zijn genomen richting Rijkswaterstaat om de financiële gevolgen en milieukundige risico's van de toegepaste staalslakken weg te nemen?

Antwoord vraag 1:

Wij constateren dat de informatievoorziening over de mogelijke civieltechnische en milieukundige risico's van het toepassen van staalslakken in het verleden onvoldoende expliciet is geweest. Wij zijn daarbij uitgegaan van de destijds geldende wet- en regelgeving en de rolverdeling waarbij Rijk verantwoordelijk is voor het landelijke beleidskader en de normstelling.

Naar aanleiding van de huidige situatie zijn wij intensief in overleg met Rijkswaterstaat. In deze gesprekken wordt aandacht gevraagd voor zowel de financiële consequenties als de milieukundige risico's van de toegepaste staalslakken. Daarbij wordt steeds benadrukt dat wij gemaakte en nog te maken kosten inzichtelijk zullen maken en deze wensen te betrekken in het gesprek over verantwoordelijkheid en compensatie met alle betrokken partijen.

Vraag 2:

Met welke kosten is de Provincie Fryslân en het Wetterskip Fryslân inmiddels geconfronteerd, welke ambtelijke inzet heeft dit gevergd en kunnen deze kosten bij het Rijk worden geclaimd?

Antwoord vraag 2:

Voor de locatie Haak om Leeuwarden – Noordwestelijke Invalsweg is een klein projectteam ingericht om de situatie beheerst te houden en invulling te geven aan de zorgplicht. De ambtelijke inzet richt zich met name op coördinatie, monitoring, overleg met bevoegde gezagen en het uitwerken van technische maatregelen.

De kosten die tot op heden zijn gemaakt betreffen onder andere het aanbrengen van onttrekkingsbronnen en het treffen van verkeersmaatregelen en bedragen momenteel minder dan € 50.000. Daarnaast worden op korte termijn kosten verwacht voor waterverwerking, pompen en leidingstelsels. Deze kosten worden in de eerste instantie door Wetterskip bekostigd.

De gemaakte kosten worden in een vorm van voorschot bekostigd en zullen later conform afspraak verrekend worden met betrokken partijen.

Vraag 3:

De staalslakken hebben gevolgen voor de bodem- en waterkwaliteit onder en naast de plaatsen waar deze zijn toegepast. Wie neemt de kosten voor de beheers- en saneringskosten voor haar rekening?

Antwoord vraag 3:

De huidige situatie is beheerst door het aanbrengen van klei om tegendruk te creëren. Eventuele lokale uitstroming wordt opgevangen in een afgedamde sloot, zodat geen verbinding ontstaat met het open oppervlaktewater.

In het eerste kwartaal van 2026 geven wij, in afstemming met de bevoegde gezagen Wetterskip Fryslân (oppervlaktewater) en gemeente Leeuwarden (bodem), invulling aan de zorgplicht door water proactief te onttrekken uit de terp om verdere uitloging te voorkomen. De kosten die hiermee gemoeid zijn, worden vooralsnog door ons gedragen om voortgang in de uitvoering van de zorgplicht te waarborgen. Parallel daaraan blijven wij in gesprek met het Rijk en andere betrokken partijen over de uiteindelijke financiële verantwoordelijkheid.

Vraag 4:

Bij vraag 8 van de antwoordbrief van 15 juli 2025 vragen onze fracties of GS bereid er bij het Rijk op aan te dringen de normen en de wet- en regelgeving ten aanzien van andere secundaire bouwstoffen, zoals menggranulaat, te actualiseren en hiervoor het nodige onderzoek met spoed in gang te zetten? GS geeft hierop geen antwoord en stelt slechts dat de verantwoordelijkheid voor de wetgeving voor het toepassen van secundaire bouwstoffen bij het ministerie van I&W ligt. Dat is duidelijk, maar de vraag was of er aangedrongen kan worden die regelgeving met spoed te actualiseren. De problematiek bij onder meer de staalslakken, maar ook de hoge toegelaten hoeveelheid plastic in menggranulaat brengt immers problemen met zich mee. Is GS bereid bij het ministerie van I&W met spoed aan te dringen op een aanscherping van de normen?

Antwoord vraag 4:

Wij geven regelmatig deze signalen, mede op basis van de ervaringen in Fryslân en brengt dit onderwerp extra onder de aandacht bij het ministerie en het belang van actualisatie en aanscherping van normen te benadrukken, met het oog op bescherming van milieu en leefomgeving.

Wij onderkennen dat de recente problematiek rond staalslakken, en signalen over andere secundaire bouwstoffen, aanleiding geven tot hernieuwde aandacht voor normen en regelgeving. De bevoegdheid voor het vaststellen en aanpassen van landelijke wet- en regelgeving ligt bij het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

Vraag 5:

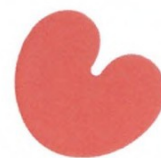
In vervolg op vraag 4: Als het menggranulaat niet wordt afgedekt of ingepakt raakt de omgeving bezaaid met plastic. Vindt GS deze toepassing van menggranulaat een juiste? Zo ja, waarom is het acceptabel de omgeving te vervuilen met plastic, zo nee welke maatregelen zou GS hiervoor kunnen en willen nemen om dat te voorkomen?

Antwoord vraag 5:

Menggranulaat bestaat hoofdzakelijk uit steenachtig materiaal uit gebroken beton- asfalt- en metselwerkpuin. Niet-steenachtige bestanddelen zoals plastic vallen onder de verontreinigingseisen. In de aangewezen BRL-systematiek gold voorheen een percentage van maximaal 1,0% aan totaal verontreinigingen. Volgens de BRL-wijzigingsblad (11 juni 2024) zijn er strengere eisen gesteld en daarmee is de percentage bijgesteld naar max. 0,1% (met een overgang eerst naar 0,3% en per 1 januari 2026 naar 0,1%).

Wij passen gecertificeerd menggranulaat toe als funderingslaag onder provinciale wegen, met als doel het sparen van primaire grondstoffen. Deze funderingslaag wordt altijd afgedekt door een deklaag, zoals asfalt, klinkers of tegels, waardoor de fundering wordt beschermd tegen weersinvloeden en gebruik.

Wij achten deze toepassing, mits uitgevoerd conform de geldende normen en certificeringseisen, juist. De samenstelling van gecertificeerd menggranulaat en de daarbij behorende normen vallen onder landelijke regelgeving en zijn geen besluit van GS. Indien wij als opdrachtgever aanvullende eisen wensen te stellen, bijvoorbeeld ten aanzien van samenstelling of aanvullende maatregelen, dient dit vooraf expliciet te worden opgenomen in de aanbestedingsstukken. Dit kan leiden tot hogere kosten en een zwaardere keuringsinspanning, maar biedt wel de mogelijkheid om specifieke risico's verder te beperken.

Vraag 6:

Waar en onder welke condities mogen momenteel staalslakken worden toegepast en wat zijn de geldende normen ten aanzien van de verontreinigende stoffen die in staalslakken voorkomen?

Antwoord vraag 6:

A. Door het instellen van een tijdelijke landelijke regeling geldt momenteel een toepassingsverbod voor LD-staalslakken.

B. Voor LD-staalslakken kunnen geen vaste maximale gehalten aan verontreinigende stoffen worden benoemd. Dit hangt samen met het productieproces van staal, waarbij de samenstelling van de gloeiend hete slakken niet eenduidig te reguleren is. Om die reden is gekozen voor een generiek toepassingsverbod

Vraag 7:

Welke opties zijn er om de vrijkomende staalslakken te reinigen (zoals uitwassen of uitlogen) en zijn deze opties kansrijk voor het structureel oplossen van de problematiek?

Antwoord vraag 7:

In Nederland is één partij bekend die aangeeft LD-staalslakken te kunnen reinigen. Het doorgronden van dit proces en de haalbaarheid daarvan maakt onderdeel uit van de verkenning door het projectteam naar oplossingsmogelijkheden voor de locaties bij de Haak om Leeuwarden.

Als onderdeel van deze verkenning staat op korte termijn ambtelijk een bedrijfsvisitatie gepland. Op basis van deze informatie zal worden beoordeeld in hoeverre deze optie technisch, milieukundig en praktisch kansrijk is voor een structurele oplossing.

Tenslotte, wij realiseren ons dat er nog diverse vragen leven rondom de verschillende soorten en de mate van toepassing van fundatiematerialen, alsmede de wijze en locaties waarop deze binnen het provinciaal areaal zijn toegepast. Om deze vragen zorgvuldig te adresseren en verdere duiding te geven aan de gemaakte keuzes, stellen wij voor om in het voorjaar de leden van Provinciale Staten nader te informeren. Tijdens deze toelichting kunnen wij uitgebreider ingaan op de toegepaste fundatiematerialen, de onderliggende afwegingen en de praktische uitvoering binnen het provinciale beheer.

Gedeputeerde Staten van Fryslân,

drs. A.A.M. Brok, voorzitter

drs. ing. J.J. Algra, secretaris